

OBSAH

Úvod

Nočná hliadka | Rembrandt van Rijn

8

1 CEZ ZÁVOJ FARBY

Na materiáli záleží

Detail svätého Michala, Byward Tower

12

Mnohovýznamové vrstvy

Dáma s hranostajom | Leonardo da Vinci

16

Veda a špekulácia

Chlapec v modrom | Thomas Gainsborough

20

Po stopách škandálu

Madame X (Madame Pierre Gautreau) | John Singer Sargent

24

Vyblednutá sláva v novom svetle

Harvardský nástenný triptych | Mark Rothko

28

32

2 POD POVRCHOM

Objav na pobreží

Pohľad na Scheveningskú pláž | Hendrick van Anthonissen

36

Obraz v obraze

Dievča čítajúce list pri otvorenom okne | Johannes Vermeer

40

Inšpirácia v pozadí

Muž s kaženým opaskom | Gustave Courbet

44

Nové myšlienky, nové vnímanie

Žehliaca žena | Pablo Picasso

48

Z ikony umenie

Biela vlajka | Jasper Johns

52

56

3 OPTICKÁ ILÚZIA

Uveriteľný priestor, neuveriteľná ilúzia

Okulus, Camera degli Sposi | Andrea Mantegna

60

Úmyselné skreslenie

Jean de Dinteville a Georges de Selve (Veľvyslanci) |

Hans Holbein mladší

64

Zlovestné priestory

Padací most z Carceri di invenzione (doska č. 7) |

Giovanni Battista Piranesi

68

Trik ruky a štetca

Obrázok nástenky pre Williama Malcolma Bunna | John F. Peto

74

Zmenené vnímanie

Labute odrážajúce sa na vodnej hladine ako slony | Salvador Dalí

78

Tajomstvá štvorca

Pohyb v štvorcoch | Bridget Rileyová

82

86

4 SKRYTÉ IDENTITY

Podvrtný autoportrét

Bernardino Campi maľuje portrét Anguissolovej |

Sofonisba Anguissolová

90

Prošba o milosť

Dávid s hlavou Goliáša | Michelangelo Merisi da Caravaggio

94

Obraz, ktorý nevidíme

Dvorné dámy | Diego Velázquez

98

Autentická anonymita

Bez názvu (Žena v maske) | Rufus Anson

102

Herectvo pred objektívom

Filmová fotografia bez názvu č. 14 | Cindy Shermanová

106

Neviditeľný všetkým na očiach

Portrét umelca ako tieňa svojho bývalého ja |

Kerry James Marshall

110

114

5 CENZÚRA

Nahé emócie

Vyhnanie z raja | Masaccio

Čím som ťa len urazil?

Fyllis a Démofón | Edward Burne-Jones

Kontroverzia a následky

Človek na rúžcesti... | Diego Rivera

Čo vybrať z archívu

Fotografia bez názvu, pravdepodobne súvisí s fotografiou *Žena a dieťa farmára* | Arthur Rothstein

Provokatívny priechod

Imponderabilia | Marina Abramovičová

Postaviť sa za slobodu prejavu

Ako správne vystaviť americkú vlajku? | Dread Scott

118

122

126

130

136

142

146

6 TAJNÉ SYMBOLY

Symboly a špekulácie

Manželia Arnolfiniovci | Jan van Eyck

Znamená pominuteľnosti, znamená čas

Zátišie vanitas | Hendrick Andriessen

Portrét ukrytý v zátiší

Gauguinova stolička | Vincent van Gogh

Sugestívna, ale nepolapiteľná ikonografia

Eine Kleine Nachtmusik | Dorothea Tanningová

Vmaľovaný do dejín

Husársky dôstojník | Kehinde Wiley

150

154

158

162

166

170

7 PRAVIDLÁ OBLIEKANIA

Symbol moci a vplyvu

Portrét Eleonóry z Toleda a jej syna Giovanniho | Bronzino

Lutnistove pančuchy

Koncert v prírode | Tiziano Vecellio

Odev, obyčaj, osud

Prebúdajúce sa svedomie | William Holman Hunt

„Dandy vo mne“

Autoportrét | Romaine Brooksová

Predvedenie vlastnej autenticity

Tam visia moje šaty | Frida Kahlová

Maškaráda mnohých vrstiev

Veľký chlapec | Yinka Shonibare

174

178

182

186

190

194

198

8 NEÚPLNÉ, ROZBITÉ, ZNIČENÉ

Prišla krásavica

Busta Nefertiti | Pripisuje sa Thutmosovi

Uviaznutý v kameni

Atlas | Michelangelo Buonarroti

Politika na obraze

Prísaha v loptárni | Jacques-Louis David

„Pochopiť, čo tvorí obraz“

Vygovoraná de Kooningova kresba | Robert Rauschenberg

Trpká sladkosť

Miláčik z cukru | Kara Walkerová

Odchádza, odchádza, a je preč

Láska je v kaši (pôvodne Dievča s balónom) | Banksy

202

206

210

216

220

224

228

Register

Zdroje

Zdroje obrázkov

Poďakovanie

232

237

239

240